

էջմիածնայ, և զ500 երուսաղեմայ: Ուստի տեարք նոյն զրքոյն կաթուղիկոսն և երուսաղեմայ պատրիարզն. և աստ ի կոստանդնուպօլիս նոցին փոխանորդքն: Եւս յոթ կամի պատրիարզն տեսանել զտպիլն սոյն զրքոյս: Ուստի և զամենայն թէութիւնս գրեցի արբայ հօրն: (Արամեաւ եպիսկոպոս առ Հ. Մկրտիչ, 1760 Հոկ. 20. [Կ. Պոլիս]):

մի.

Վասն սառաֆօղլու սարգիս վարդապետին զիտելի է, զի յաւուրս յայտօսիկ տեսաք զմիմեանս, և մատուցի նմա զողջոյն ձեր, և յետ բազում խօսակցութեանց հարցի զմտաց իւրոց, և ասաց, թէ ի նոյն միտս եմ անցանելոյ ի կողմանս յայդոսիկ, բայց մնամ յուսով ի մօտոյ առնուլ զգրամս ինչ իբրև հազար դահեկան ի պատրիարքէ աստի վասն տուգանաց և ծախուց, զոր սպառեցի ի հալածմանս իմ: Եւ ասպա անցեալ յեւդոկիա, ուր սահմանեալս եմ երթալ յառաջնորդութիւն արքունի հրովարտակաւ, անտի յուսամ փութով և դիւրութեամբ իջանել ի միջերկրեայ ծովեզր, ուստի տեառն յաջողելով ակն ունիմ միւսանգամ տեսանել զարեւմուտս: Արդ՝ զայս խորհուրդ իւր խնդրէ ունիլ ի ծածուկ վասն ահի հակառակորդաց և հայցէ զօգնութիւն աղօթից ձերոց: Փառք և զոհութիւն տեսան, զի առ այժմս փոքր մի պատրիարքն զիջեալ յառաջին բնութենէ, և օգնականք բազում են սարգսի վարդապետի ի մեծամեծաց հայոց: (Հ. Իգև. առ Մեղգոնեան, 1760 Նոյեմբ. 19. ի Կոստանդնուպօլիս):

միս.

Վասն լիբանանու կաթուղիկոսին¹ ծանիր, զի ոչ բարձին զկաթուղիկոսութիւնն ի նմանէ, այլ մանաւանդ զխնդիրն նորա կատարեցին, և պատուով առաքեցին զնա ի տեղի իւր. թէպէտ նախ յաչաց մեծամեծաց հանին զկաթուղիկոսն ոմանք հակառակորդք... ուստի և բան ևօ եղև բառնալ զկաթուղիկոսութիւնն ի նմանէ. բայց հասու եղեալ խեղութեան հակառակորդացն, արտաքսեցին զնոսա ի հայոց ժամէն, և զկաթուղիկոսն պատուեցին ընծայիւք, տալով զմի արծաթի փառաւոր սրբատուփ, և զմի ձեռք զգեստ եկեղեցական, և հարիւր սկութ ի ծախս ճանապարհին, այլ և զմի մասունք արծաթի ամանով: (Մեղգոնեան առ Հ. Զարարիա, 1760 Նոյեմբ. 22. [Ս. Ղազար]):

միք.

Յայտմիկ երեքշաբթի օրն ել մի ֆէրման, զի ամենայն ոսկերիչք, ի հայոց և թէ յունաց՝ թողցեն զմօրուս, թէ ձերք իցեն, և թէ երիտասարդ, թէ ամուսնացեալք և թէ ոչ. այնպիսի խոռովութիւն գոյ այսօր ի մէջ հայոց, զոր ոչ կարեմ պատմել. ոմանք կամին թողուլ զքաղաքն և փախչիլ, ոմանք զկէտիկ, ոմանք զօտան: (Արամեաւ եպս. առ Հ. Մկրտիչ, 1760 դեկտ. 20. [Կ. Պոլիս]):

միգ.

Վասն արևելեան լրոց ծանիր, զի թագաւորին² գնալն յետրինէ ստուգեն. միայն սպասէ զաւակին ծնանելոյ, եթէ իցէ ստոյգ: Եւս ֆերման գնացեալ է ի ստամպօլու յերուսաղէմ, փլուցանել զամենայն եկեղեցիս քրիստոնէից հայոց, յունաց, փրանկաց ևն.: Եւ այս է ողբալի, թէպէտ կարծեմ թագաւորն ոչ հասանի դիտման իւրում, զի Ֆէլլահքն ոչ թողուն որպէս թուի բազմաց,

1. Մեքայէլ Պետրոս Գ. Գասպարեան Բերիացի (1753-1780).
2. Մուսաֆա Գ.: